

Паливода В. В.

курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Ярошенко А. С.

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри
цивільного права та процесу,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННІЙ ВИРУБЦІ ДЕРЕВ

Лісовий кодекс визначає ліс як екосистему, у якій поєднуються в більшій мірі дерева та чагарникова рослинність з відповідними ґрунтами, трав'яна рослинність, тварини, різні мікроорганізми та інші природні компоненти [1, с. 1].

Варто зазначити, що зі всіх природних комплексів на Землі, найважливіше значення в природі та житті людей посідають ліси. Даний природний комплекс найбільше постраждав від господарської діяльності та раніше інших став об'єктом охорони.

В лісовому господарстві України порушено правила природокористування, нераціонально використовується лісоматеріал, утворюється велика кількість відходів при виробництві, має місце надмірна вирубка лісів, зокрема лісів I групи, радіоактивне забруднення лісів Чорнобильської зони, масове вирубування порівняно молодих дерев [2, с. 375]. Вважаю, що найбільш розповсюдженою та глобальною є проблема вирубки лісів в Україні. На жаль, лісокористування – це галузь дуже приваблива для зловживань та порушень, однак шкода, яка заподіюється лісам, може призвести до істотних негативних наслідків, або навіть до екологічної катастрофи.

До загальних, основних причин виникнення проблем у лісовій сфері можна віднести недосконалість системи управління та розвитку лісового господарства, відсутність системи фінансування, правових та економічних механізмів, недосконалість податкової бази. Держава не стимулює запровадження природозберігаючих технологій та чітко не визначає правовий статус земель під полезахисними лісовими смугами, що призводить до істотного погіршення стану насаджень та їх загибелі [3].

Щодо незаконної рубки, то за доцільне виділити 2 причини. По-перше,

соціальна, що характеризується низьким рівнем соціально-економічного розвитку деяких регіонів, а саме високий рівень безробіття, низькі заробітні плати, мала зацікавленість в інвестиційному забезпеченні. По-друге, економічна причина, яка полягає в бажанні отримати швидку вигоду окремими громадянами чи групами, які заготовляють деревину без спеціально дозволу для переробки або комерційного продажу. Основними споживачами даної деревини являються об'єкти, що діють за рамками чинного законодавства.

Правова охорона лісів є комплексом організаційних, правових та інших заходів щодо раціонального використання лісового фонду та лісів, що не входять до лісового фонду, збереження лісів від знищення, пошкодження, послаблення, забруднення, пожеж, від шкідників і хвороб та інших негативних впливів. Землі лісогосподарського призначення перебувають під особливою охороною держави як категорія земель, охорона та захист яких здійснюється з урахуванням загальних принципів земельного та лісового законодавства з дотриманням вимог щодо раціонального використання земель, так і з урахуванням біологічних та інших особливостей лісів як окремого компонента навколишнього природного середовища [4, с. 238].

Важливим питанням щодо вирубки лісів та порушення права лісокористування Україні є порядок доступу. Ліси в Україні можуть перебувати в державній, комунальній та приватній формах власності. В ЛК України передбачено, що громадяни мають право в лісах державної та комунальної власності, а також, за згодою власника, в лісах приватної власності вільно перебувати, безоплатно без видачі спеціального дозволу збирати для власного споживання дикорослі трав'яні рослини, квіти, ягоди, горіхи, гриби тощо, крім випадків, передбачених законодавством [2, с. 376].

Підтримую думку Куркодим В. Ю., що для ефективної боротьби з незаконною рубкою лісів варто запровадити систему електронного обороту деревини. Суть в тому, щоб при заготівлі в стовбур ставили чіп з інформацією про походження та основними характеристиками деревини. Це б дало змогу робити перевірку матеріалу за першої необхідності, а також унеможливити продаж дерев без чіпу, тобто в незаконний спосіб. Такий облік дозволить відслідковувати перевезення деревини не лише по Україні, а й за кордоном [5, с. 1].

Також, як варіант, слід заборонити продаж ялинок та сосен на новорічні свята. Альтернативою «новорічному дереву» може бути штучна ялинка, вирощена в горщику, або ж посаджена на вулиці.

Окрема глава Лісового Кодексу визначає відповідальність за порушення лісового законодавства. Згідно зі ст. 105 ЛК України, порушення лісового законодавства тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність [1, с. 105].

Отже, можна зробити висновок, що немає необхідності заборонити вирубку лісів в цілому. Варто боротися з незаконною діяльністю щодо лісокористування. На сьогоднішній день стан лісів сильно погіршився, а площі земель лісогосподарського призначення значно зменшились. Дана проблема

потребує негайного реагування та вирішення. Стратегія має базуватися не тільки на природоохоронному підході, а й на впровадженні нових технологій та збільшенні численності лісів.

--

1. Лісовий кодекс України: Закон України від 21.01.1994 р. № 3852-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 17. Ст. 99.

2. Бондарчук Н.В. Право лісокористування в Україні. *Митна справа*. 2012. № 6(84), Ч. 2, К. 2.

3. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19> (дата звернення: 02.11.2020).

4. Заверюха М.М. Поняття охорони лісів, земель лісогосподарського призначення та основні заходи її здійснення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014 р. Вип. 29. Том 1.

5. Куркодим В.Ю., Єльнікова Т. О. Проблематика вирубки лісів України: матеріали ХІІ Всеукраїнської наукової on-line конференції здобувач вищої освіти, магістрів та аспірантів з міжнародною участю. Житомир: Сучасні проблеми екології. 2017 р.

Марочко А.

курсант факультету
підготовки фахівців для
органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Розвиток ринкових відносин супроводжується насиченням ринку різноманітними товарами і послугами. Однак даний процес, поряд з позитивними моментами, неминуче приводить до росту ряду негативних явищ – обману, обваженню, обрахуванню, продажу неякісної і фальсифікованої продукції. І хоча громадяни є центральною ланкою ринку і виступають одержувачами, замовниками (споживачами) товарів, робіт та послуг, вони найчастіше стають жертвами обману. З самого початку вони стосувалися лише товарів, які не відповідали якості або подрібок продуктів, які купувалися найчастіше. Поліпшення добробуту споживачів

та їх захист є важливими цінностями Європейського Союзу (далі в тексті – ЄС) і звісно ж України. На рівні Європейського Союзу захист прав споживачів інтенсивно почав розвиватися лише з початку 90-х років минулого століття, коли 1992 року в Договір про заснування Європейського Союзу була внесена стаття 153 «Захист прав споживачів» [1].

До того часу йшла мова про окремі аспекти захисту прав споживачів,